

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. II. Quid & quotuplex sit testamentum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

redituum bonorum omnium Minoris, in aliis autem decima pars.

XI. Porro, qui non possint esse Tutores & Curatores, & qui à tutela & curatela excusentur, nec iis imponi possint, v.g. habentes quinq; filios superstitites, pauperes, &c. v. apud *Tann. l. c.* & *Sa, v. Minor*, ubi sic habet: *Tutor non potest esse junior 25. annis, nisi fortè mater; nec religiosus, nec foemina, nisi mater aut avia, (& uxor casu ante dicto) nec Clericus in sacris, si non velit, nec Episcopus, nisi miserabilium personarum. Horum verò tutelam suscipere tenentur & Episcopi, & Clerici, & Religiosi, quod ego, inquit, de religiosis uniuersim non admitto. v. Laym. l. c.*

XII. Si Tutor & Curator, cum tenerentur negotiari, omiserunt, possunt pupilli ab eis accipere 5. pro 100. *Sa, v. Curator*, vide etiam *Nauar. c. 25.* Plura vide supra *lib. 3. tract. 3. c. 2. dub. 3.*

DUBIUM II.

Quid & quotuplex sit testamentum?

Resp. I. Testamentum est voluntatis iusta sententia de eo, quod quis post mortem suam fieri vult, cum directa hæredis institutione. Quod additur, ut distinguatur à reliquis ultimis voluntatibus: nam differt à legato, seu fideicommissio partiali, quòd hoc sit donatio quædam à defuncto relicta, & ab hærede præstanda: à codicillo verò differt, quia codicillus est, quasi testamentum imperfectum, & non fit ad instituendum hæredem, nisi ex privilegio, v.g. in militia, sed ad aliquid in testa-

men-

mento explicandum, addendum, mutandum, detrahendum, vel legata instituenda, v. *Laym. l. 3. t. 5. c. 1. & seq. Tan. t. m. 5. d. 4. q. 8. Less. l. 2. c. 19. Bon. d. 3. q. 17. p. 1.*

Resp. II. Testamentum est duplex. I. in scriptis, seu clausum: quod testamentum testator, sive sua, sive alterius manu scriptum, septem testibus idoneis, non defectuosis, non cæcis, non surdis, mutis, nec furiosis, prodigis, infantibus, religiosis, cognatis, qui in testatoris potestate sunt, (quibus adde ipsum hæredem, & qui in ejus sunt potestate:) sed masculis puberibus, liberis, ad id rogatis, & vocatis, coram offert, profitendo id esse suum testamentum: tum si possit, manu sua subscribit, alioqui octavus pro eo testis: dein omnes & singuli septem testes eodem tempore subscribunt, si possint, per se ipsos proprioque, vel alieno, aut communi omnes sigillo consignant, *La. m. l. c. Bon. d. 3. q. 17. p. 11.* II. Nuncupativum, quod minorem solemnitatem requirit, scilicet: tantum, ut septem testes idonei supra dicti convocati audiant, & intelligant testatoris voluntatem, coram eis scripto, vel voce articulata prolatam. Et si verò talis nuncupatio, coram testibus, à Notario in scriptum communiter redigi soleat; id fit, non ad actus substantiam servandam, sed ad meliorem probationem, & securitatem, si testes decedant, vel inidonei reddantur. Si autem testamentum careat solennitate debita, dubiteturque, utrum testator voluerit conficere clausum, an apertum, valet ut nuncupativum: hæc enim præsumitur testatoris voluntas, ne actus omninò corruat,

San. ch.

Sanch. l. 4. conf. Lugot. 2. de just. d. 14. Bardi. d. 6. q. 10. §. 1.

Porro præter has solemnitates jure communi requisitus, aliæ sunt partialium locorum, quas in singulis locis norunt periti notarii, qui proinde, ne impingatur, utiliter adhibentur.

Quæres. An Testamentum sit validum cui defunt solemnitates à jure civili requisitæ.

Resp. Si Testamentum factum sit ad causas pi-
as, etiam sunt juris gentium, scilicet duo testes: in
foro autem conscientia, supposita potestate dispo-
nentis, sufficere scripturam, nutum, vel aliud si-
gnum testatoris, absque ullo teste. Quod si tamen
manus testatoris non extet, requiruntur duo te-
stes in foro externo, inter quos etiam foemina esse
potest, *Covar. & alii 12. Dian. p. 7. t. 6. R. 16.* Item
Confessarius vel Parochus esse potest, licet le-
gata sint pro sua Ecclesia, idque ad hoc tantum,
ut voluntas testatoris probari possit, & Judex pro
ea sententiam ferat, *v. Less. & C. Lug. t. 1. 2. sect. 9. u-*
*bi etiam probat, in tali testamento ad pi-
as causas, non esse necessariam hæredis institutionem.*
Ac licet morte interveniente, non fuerit absolu-
tum; valet tamen quoad legata pia in eo jam ex-
pressa: *Malder. Laym. Dian. p. 5. t. 3. R. 126.* An au-
tem tale testamentum ad causas pi-
as principaliter factum, si solemnitates defint, valeat quoad legata
profana, controvertitur. Negat *Bon. & Lugo. Af-*
firmsat Cov. Sa, Less. Vill. Sanch. Barbof. Trul. c. 18. d.
4. Dian. p. 7. t. 6. R. 4. Denique testamentum ad
pias causas, non solenne, revocat aliud solenne,
etsi hujus mentionem non faciat. *Mol. & c. Dian.*

p. 7. t. 6. R. 25. 26. idque etiam si prius etiam fuerit ad causas pias *Mol. Galii 6.* licet hoc posterius quidam negent, *v. l. c. R. 26. 27.*

Resp. II. Si testamentum factum est ad causas non pias, hominibus rusticis quinq; testes sufficiunt, si plures haberi nequeant: nec subscriptione opus erit, si literati non sint, *Laym. l. c. c. 2. n. 16. Bonnac. l. c. p. 5. n. 4.*

Resp. III. Tempore pestis, non requiruntur septem testes simul congregati ad testamenti subscriptionem, sed sufficit, si singuli separatim adhibeantur. Adde, æquitatem postulare, ut quando testis, vel Notarius haberi non possunt, ultimæ voluntates validæ pronuncientur, si de voluntate defuncti liquido constet. Hinc in Camera Imperiali valet testamentum peste valdè grassante, conditum coram duobus vel tribus testibus, inter quos Confessarius esse potest. Atq; hæc vera sunt secundum jus commune Cæsareum, seclulis specialibus locorum statutis. Nam Venetiis, v. g. & Viennæ, duo testes ad testamentum sufficiunt, *v. Laym. l. c. c. 2.* Imò absolutè loquendo tempore pestis sufficere solennitates juris gentium, atque adeò tres vel duos testes, docet *Dian. p. 7. t. 6. R. 34. ex Sa, Laym. &c.* atque inter eos esse posse sceminam, & Notarium ipsum, (tametsi non sit immatriculatus) modo non sit consanguineus, vel affinis defuncti, *R. 36. ex Menoch. &c.* nec opus esse, ut sint rogati, vel audiant vocem testantis (etsi hoc quidam requirant) modo eum videant, *R. 37. & 38.* neq; invalidari licet ægrotus convalescat, *R. 39. ex aliis 8.* Deniq; si Parochus scribat coram unico te-
ste,

ste, habere vim testamenti saltem nuncupativi, dicit *Mol. & March. cum Dian. l. c. R. 34. & 41. v. et iam p. 5. t. 3. R. 123.*

Resp. IV. Etsi probabilis, & segura sententia sit, *Covar. Bon. d. 3. q. 1. p. 4. & aliorum*, testamentum factum ad causas non pias, sine solemnitatibus jure requisitis, invalidum esse in foro conscientiae, præterquam quoad legata pia, *Molin. Lugo Vasq. Sanch. Diun. p. 7. t. 6. R. 3.* contra *Barbof.* ita ut hæres per illud institutus, & legatarius, teneantur ad restitutionem hæredibus ab intestato: contrarium ramen verius est, id eoq; licitè retinetur, quod tali testamento possidetur. Ratio, quia illæ solennitates tantum requiruntur ad cavendam deceptionem, & ad fidem in foro externo faciendam, *vid. Less. l. 2. c. 19. d. 3. C. Lugo d. 22. f. 9.* Unde secundum hanc posteriorem sententiam *resolves sequentia.*

I. Hæres ab intestato, si sciat voluntatem defuncti, tenetur restituere hæreditatem, & solvere legata iis, quibus testamento minus solemniter, aut ex voluntate ejus debentur, *Molin. Less. contra Bon. l. c.*

II. Si dubius sit de voluntate testatoris, debet cum illis componere, pro ratione dubii: quia cum nec ipse, nec alii cœperint adhuc possidere bona fide, in dubio par est eorum conditio. *v. Bon. l. c.*

III. Si hæres ab intestato tetineat hæreditatem, & legata, possunt illi, quibus aliquid per tale testamentum erat relictum, uti occulta compensatione: quia revera res illæ erunt ipsorum. *v. Bonnac. l. c.*

IV.

IV. Si hæres ab intestato fateatur, mentem testatoris fuisse, ut hæreditatem nomine fideicommissi alteri traderet, vel legatum aliquod solveret, aut si oblato juramento jurare noluerit, cogendus est, etiam in foro externo, hæreditatem tradere, & solvere legatum.

V. Ob eandem causam idem dicendum est, si fateatur voluntatem testatoris fuisse, ut hereditas, non ut fideicommissum, sed immediatè perveniret ad alium: quia non est recurrendum ad fidem testium, vel ad juris subtilitatem, quando is, cujus interest, ipse confitetur testatoris voluntatem, *v. Less. & Card. de Lugo l.c.*

Resp. V. Etsi probabile sit Clericorum & Novitiorum testamenta facta ad causas non pias sine solemnitatibus juris non valere, *Molin. & alii 3.* cum tamen contrarium etiam sit probabile, *Suar. &c.* potest hæres ex tali testamento hæreditatem adire pro foro conscientiae, *Dian. p. 9. t. 9. R. 16.*

Resp. VI. Milites hujus temporis gaudentiisdem privilegiis testandi, quibus olim, dummodo in castris (vel in propinquo ex causa legitima) versentur, *Dian. p. 7. t. 6. R. 42. & seq. ex aliis 13.* contra *Baldum, &c.* atque aded sufficiunt iis duo testes, (licet probabiliter nec hi requirantur *R. 45.*) etiam non rogati. *R. 46. & alii 4.* contra *Molin. Lugo &c.* etiam alias imidonei, modo non sint impuberes, nec cœci, vel servi, *R. 47. Lugo Vasq. &c.* Neque opus est eorum subscriptione, vel signorum appositione, vel ut sint in conspectu testatoris. *Ibid.* Imò miles jure militari (quo præsumitur esse testatus in dubio) potest testari
so-

folo nutu. R. 49. Potest etiam plura simul testa-
menta valida facere, vel pro parte testatus, pro
parte intestatus decedere R. 53. & 55. Valetque eius
testamentum etiam post missionem honestam:
sed non ultra annum, *Molin. Lugo & c. R. 61.* De-
nique possunt milites supradicto modo testari,
tametsi sint surdi, & muti: saltem si in castris au-
ditum & vocem amiserint, *Dian. R. 48. 49. & 59.*
ex aliis.

DUBIUM III.

De Renunciatione hereditatum.

Resp. I. Renunciatio futurae hereditatis, nisi
iuramento firmetur, nullius roboris est. Ratio,
quia ita iure cautum est, propter bonum publicum.
Excipe. 1. Nisi quis in ipso testandi actu renunciet
juri successionis, vel post testamentum conditum,
in quo prateritus est, prateritionem sui appro-
bet. 2. Nisi haeres necessarius, post debitam sibi
portionem integram à patre acceptam, reliquæ
hereditati renunciet, qui tamen, si bona patris
postea augeantur, legitimam eorum portionem
potest exigere, *ita Laym. c. 7.*

Resp. II. Renunciatio hereditatis cum odiosa
sit, & contra jus commune, strictæ interpretatio-
nis esse debet. *Vnde resolves Casus seq.*

I. Non obstat renunciatio hereditatis, etiam
jurata à filio facta, quo minus ab eodem patre
mutata iterum voluntate, possit institui haeres
Mol. Sanchez, l. 7. c. 7.

II. Si filius renunciavit in favorem fratris, eo
mortuo ante patrem is qui renunciavit, in primis
P haere-